

## BOEKBESPREKINGEN

J. A. C. DUYZINGS. *Begin bij het begin*. Inaugurele rede. Schotanus & Jens - Utrecht N.V. 1966.

Bij de beoordeling van een oratie is het goed ervan uit te gaan dat een dergelijk betoog principieel anders van opbouw en inhoud is dan een wetenschappelijke verhandeling: zij wordt aangehoord resp. gelezen door merendeels ondeskundigen en mag daardoor een algemeen en zelfs oppervlakkig karakter hebben. Een dergelijke oratie is alleen aanvechtbaar indien bij het moeilijke proces van populariseren de grenzen worden overschreden van hetgeen wetenschappelijk als juist wordt aangenomen. Het is collega DUYZINGS wonderwel gelukt om binnen deze grenzen te blijven zonder daarbij te vervallen in goedkope oppervlakkigheid.

Het is verheugend dat men heeft kunnen beluisteren, dat de problemen van groei en ontwikkeling ook door DUYZINGS centraal worden gesteld evenals het medisch-biologisch denken en handelen in de dento-maxillaire orthopedie.

Dit houdt in, dat men steeds weer en bij iedere patiënt opnieuw, ten aanzien van het behandelingsplan zal moeten individualiseren zonder daarbij te vervallen in een overschatting der technisch-mechanische mogelijkheden.

Het is ook verheugend, dat nog eens weer duidelijk naar voren werd gebracht, dat ook het functioneel denken en handelen een belangrijker plaats moet innemen dan vroeger met een anatomisch-morfologische instelling veelal geschiedde. De orator gaf er hiermee blijk van, dat hij de ontwikkelingsgang der algemene orthopedie goed had gevolgd en dat is bij de huidige neiging tot een steeds verder doorgevoerde super-specialisatie een gelukkig verschijnsel.

Als reactie op niet zelden gehuldigde opvattingen over het verplaatsen van de aanvang ener behandeling naar een later stadium in de gebitsontwikkeling deed het goed om nog eens opnieuw de aandacht te horen vestigen op vroegtijdige behandeling en vooral op het vroegtijdig elimineren van etiologische factoren. We mogen aannemen, dat een grote sociale bewogenheid aan deze opvattingen ten grondslag heeft gelegen. Het getuigde bovendien van een ruime visie op het werkteerrein van de dento-maxillaire orthopedie, dat aandacht werd besteed aan lichaamshouding en lichaamsbouw.

Resumerend kan worden vastgesteld, dat deze oratie aan hen, die niet op de hoogte waren van de diepere beweegredenen van deze tak van wetenschap, hiervan een goede indruk heeft gegeven, dat zij voor vele algemeen-practici waardevolle uitspraken bevatte en dat zij voor de meer deskundigen een interessante basis voor gesprek en discussie leverde. Wat wil men meer van een oratie verwachten?

R. W. BROEKMAN

J. H. SCOTT en A. D. DIXON. *Anatomy for students of dentistry*. E. & S. Livingstone Ltd., London, 1966. 560 pag., prijs 60 sh.

De tweede druk van dit anatomisch leerboek voor studenten in de tandheelkunde is een enigszins uitvoerige aankondiging meer dan waard. Het verschilt van de eerste druk door een totale herziening van de inhoud, door verbetering van de

illustraties, en doordat tevens een opgave wordt verstrekt van literatuur, die de geïnteresseerde lezer met groot nut ten aanzien van bepaalde onderwerpen kan raadplegen.

In zijn opzet maakt het boek gebruik van het z.g. cyclische beginsel. Dit houdt in, dat bepaalde delen van het lichaam eerst in algemene zin worden besproken, zodat men reeds enigszins thuis raakt, en dat daarna de betreffende lichaamsdelen nog eens uitvoeriger worden behandeld. Aan de systematische en topografische anatomie van de romp wordt beperkte aandacht geschonken, echter voldoende om studenten in de tandheelkunde een goede indruk te geven van de bouw hiervan. De beschrijving van de anatomie van hals en hoofd, opnieuw eerst in meer algemene zin en vervolgens in detail, is voortreffelijk. Overal waar dit mogelijk is wordt aan de functionele aspecten aandacht geschonken. Aan de beschrijving van de volwassen vormen sluit een hoofdstuk aan, waarin op een goede wijze de embryonale ontwikkeling van het gebied van hals en hoofd wordt samengevat.

Het zenuwstelsel en de zintuigen worden eveneens beknopt besproken.

Tenslotte wordt nog een aantal zeer waardevolle opmerkingen gemaakt ten aanzien van de betekenis van anatomische kenmerken voor de kliniek.

Al met al is dit een boek dat men aan studenten in de tandheelkunde van ganser harte kan aanbevelen.

J. VAN LIMBORGH

E. REICHENBACH, H. KÖLE, H. BRÜCKL. *Chirurgische Kieferorthopädie*. Joh. Ambr. Barth Verlag, Leipzig 1965, 271 pag., 229 afb., prijs 41.50 DMN.

Van dit boek is wel een bespreking, maar eigenlijk geen kritische beoordeling mogelijk. De samenstellers hebben met hun uitgave de beoefenaren van de mondchirurgie en de orthodontie zeer aan zich verplicht. Mij is althans geen boek bekend, waarin de „chirurgische kaakorthopedie” op een zo voortreffelijke wijze wordt behandeld. Alle afwijkingen, die zich in het grensgebied tussen mondheelkunde en orthodontie kunnen presenteren, zoals protrusie, open beet, micrognathie, prognie, asymmetrische occlusie etc., worden aan de orde gesteld.

De kwaliteit van deze Oostduitse uitgave wordt mede bepaald door het feit dat in ruime mate gebruik is gemaakt van uitstekende illustraties (ook van röntgenfoto's), welke de beoogde correcties goed aantonen.

Van niet alle in de Duitse taal gestelde boeken kan worden gezegd dat ook voldoende aandacht is besteed aan niet Duitse publikaties. In dit werk zijn echter de beschikbare internationale informatiebronnen goed vertegenwoordigd. De hieruit verkregen kennis is ook kritisch in de tekst verwerkt.

De prijs van het boek is bescheiden; het biedt bijzonder veel: zo veel, dat ik het in het bezit zou wensen van ieder die in zijn beroep betrokken is bij de behandeling van de dysgnathieën.

W. A. M. VAN DER KWAST



K. G. KÖNIG. *Möglichkeiten der Kariesprophylaxe beim Menschen und ihre Untersuchung im kurzfristigen Rattenexperiment*. Hans Huber Verlag, Bern, 205 pag., prijs Fr. 49,50.

Dit boek behandelt in de eerste plaats, in 't algemeen, de cariës bij dieren en vervolgens in het bijzonder de cariës bij de rat in een reeks kortdurende experimenten.

Wie mocht menen dat dit een zeer beperkt onderwerp is, zal bedrogen uitkomen. De verschillende problemen die zich bij de bestudering van het cariësproces, zoals dat zich bij dieren manifesteert, voordoen, worden systematisch aan de orde gesteld.

Aan alle bijzonderheden over de lokalisatie van de cariës, gaat de behandeling van de morfologie van het rattengebit vooraf. Daarna volgen enige hoofdstukken over de uitvoering van de experimenten met ratten. De uitkomsten van deze dierexperimenten worden in een viertal hoofdstukken nader uitgewerkt. Zij omvatten ongeveer 75 bladzijden.

Voorts wordt aandacht besteed, in een tweetal hoofdstukken, aan de regels die in acht moeten worden genomen bij de opzet van dergelijke onderzoeken en aan de statistische bewerking van de resultaten.

Het boek vangt aan met twee hoofdstukken betreffende de ethiologie van de cariës, het werkingsmechanisme en de mogelijkheden tot preventie bij de mens.

Een waardevolle en uitgebreide literatuurlijst besluit het boek.

KÖNIG, die werkzaam is op het „Kariesforschungsstation” te Zürich, heeft met dit boek weer veel bijgedragen tot het cariësonderzoek, waarvan hij één der beste kenners is.

Een ieder die op dit terrein belangstelling bezit, zij dit verzorgd uitgegeven boek warm aanbevelen.

O. BACKER DIRKS